

Лиана Даскалова
Студентът от Лайпциг

Студентите, както знаете, са шегобийци. Едно момче, един млад студент, стягаше куфарите си, за да замине за Германската демократична република. Край него се въртеше котаракът, душеше и се умилкваше. Много му се искаше да замине и да опита германските мишки. Но за това не можеше и дума да става. Да пътешества един котарак е много сложно нещо. Само на Котарака в чизми се е удало да шества по света, облечен в костюм на мускетар, но тогава времената са били съвсем други. Тогава са се разхождали принцове и принцеси по улиците, а сега повечето се крият в последните си замъци и не смеят да подадат носа си на улицата. Освен това в наше време дори и цветя не се пускат през границата, та камо ли котараци, които нямат медицинско свидетелство, че са напълно здрави, незаразени, очистени от бълхи в опашките си, че са платили данъка си на държавата и т.н. И тогава студентът реши да пренесе едно врабче през границата. Да си вземе един другар, с който да си почуруликва от време на време на български език. Студентът си хвана врабчето много лесно и го сложи в ръчната си чанта при големия немско-български речник.

– Ако огладнееш по пътя, клъвни си някоя думичка! – извика на смях момчето и замина за летището.

Да, студентът пътуваше със самолет. Летенето не прави никакво впечатление на едно врабче, но я си представете, че качиш в самолет котарак? Такова мяукане ще се понесе, че дори пилотът може да се стресе и да обърка курса на самолета! Голям риск са котараците!

След час и половина самолетът кацна в Берлин. Нашият студент слезе, наведе се към немско-българския си речник и попита:

– Е, как си?

Врабчето се обади:

– Много добре, само малко се сгоресих. Кога ще разперя най-последните крилца в германския въздух?

– Какво имате вие там в чантата? – попита митническият чиновник.

– Един говорещ речник! – отговори с усмивка момчето.

А, как щях да забравя най-важното: това момче винаги се усмихваше и усмивката му се харесваше на всички.

– Много добре – извика митническият чиновник, той разбираше от шегички, нали знаете, че берлинчани имат силно развито чувство за хумор. Ненапразно гербът на Берлин е мечката – добродушната, полуусмихнатата мечка.

Студентът се настани в една квартира. Всяка сутрин той ходеше в Хумболтовия университет, под мишница носеше големия си немско-

български речник. Когато влизаше в някой ресторант да обядва, той отваряше листа за ястия, след това разтваряше големия си речник и си изясняваше много добре какво желяе да яде. Това много забавляваше берлинските граждани и когато момчето с помощта на речника си поръчваше телешко печено, те всички се усмихваха доброжелателно и одобряваха нестихващото ученолюбив на младежа.

Всяка вечер, след като свършеше учението си, студентът разтваряше речника, закрепваше го върху масата си като къщурка, по-скоро като покрив на къщурка, и поканваше врабчето:

– Уважаеми приятелю, влез в къщурката си и заспи!

Сутрин врабчето не скучаеше. Докато студентът беше в университета, то хвъркаше насам натам, запознаваме се с германските врабчета, ловеше последните есенни мухи, появяваше се на балкона на хазайката и си клъвваше по някоя троха. А един ден то реши да направи по-далечен излет. Но тъкмо в тоя ден студентът получи съобщение, че го преместват в института „Хердер“ в град Лайпциг и трябва незабавно да заеме мястото си там. Ах, германците никак не се шегуват: когато кажат „незабавно“, това означава още същия ден, още същия час. И момчето приготви чантата и куфара си. То много дълго стоя на прозореца си и свирка на своя Приятел, но него го нямаше, ни крилце, ни перце от него! Момчето мислеше, че ще трябва да закрепи речника си на масата, та да има къде да прекара врабчето нощта, да се чувства под роден покрив. Но какво е един студент без речник? Той е безгласна буква! Тогава момчето откъсна един лист от тетрадката си, нарисува картата на Германската демократична република и със стрелки посочи, че заминава за Лайпциг. Много изобретателно момче! И замина...

В Лайпциг

И ето нашия студент в Лайпциг, града на университетите, на книжарниците, на печатниците и на поетите...

Той живееше в един голям дом, пълен със студенти. От всички етажи кънтяха магнетофони: тук се слушаше едновременно и арабска, и виетнамска, и индуска, и испанска, и българска музика... Беше много весело. И на студента му харесваше. Само го тревожеше мисълта за врабчето, което остана в Берлин. Ами ако някоя берлинска котка, която няма представа за дружбата между народите, го е схрускала? Ами ако се е заблудило по пътя? А зимата беше вече дошла, една такава сурова, снежна и дълга зима, че докато момчето учеше в топлата си стая, отвън по прозорците се изписваха бели гори и невиджани ледени градове... Тежко и горко на врабчетата без покрив!

Но нека да оставим нашия студент да си учи и да отговаря с дълги писма на майка си. Да, ще ви кажа, че неговата майка му пише много често писма, които имаха вид на въпросници. Въпросите бяха номерирани също като ония съдбовни въпроси, които българският княз Борис задавал в своите послания до римския папа.

Ето едно такова писмо:

1. Къпеш ли се редовно?
2. Преписваш ли по десет пъти всяка нова дума?
3. Переш ли си в три води чорапите?
4. Ставаш ли при първия звън на будилника?

И така до 20...

Момчето отговаряше съвестно и търпеливо.

А врабчето

А врабчето, когато в оня паметен ден се върна и не намери подслон под кориците на немско-българския речник, изпадна в силно отчаяние. Пред очите му се стъмни. Впрочем беше вечер. То се приюти под стряхата, а на другата сутрин забеляза картата на Германската демократична република да се вее от прозореца с означен в червено град Лайпциг и със стрелката, която посочваше нататък... И то разбра, че трябва да стигне в Лайпциг...

Въздухът беше леден, режеше крилцата му. Врабчето долетя с мъка до Южната гара и успя да се вмъкне в един влак, който пътуваше за Лайпциг. То се сгуши в ъгъла под седалката и забеляза, че там освен него имаше и един пудел, вързан с верижка.

– Имаш ли билет? – попита пуделът.

– Не – отговори врабчето и разказа своята история, за да трогне пудела.

Всички деца навярно са чели приказката „Златното ключе“, в която се разказва за благородния пудел Артамон. Да, и врабчето знаеше тази история и не се боеше от пудела. И с право.

– Аз също пътувам за Лайпциг с моята стопанка. Ти ще слезеш с мене. Можеш да се вмъкнеш в гравата ми, защото аз съм подстриган по лъвски образец.

На лайпцигската гара врабчето, отпочинало, стоплено, слезе от влака и се раздели с благородното куче.

„Сега аз ще намеря моя студент“ – мислеше си врабчето. Но то не предполагаше колко трудно е да намериш един студент в такъв град като Лайпциг, където има повече студенти, отколкото коренни жители и по улиците се чуват различни езици...

И врабчето дълги дни търсеше своя студент, обикаляше студентските общежития и все не можеше да го намери, докато един ден се прослуди и реши да влезе в някой дом... Навън брулеше вятър, примесен със сняг, и врабчето, свикнало на нашия по-топъл климат, просто се остави вятърът да го натика в сградата...

Врабчето се оказа в Старата община на град Лайпциг. Вътре беше топло, три големи старинни камини горяха и разнасяха топлина. Край стените стояха изправени рицари, врабчето се уплаши от техните мечове и железни ризници, но когато се вгледа, видя, че само одеждите на

рицарите бяха останали. Хората ги нямаше, кой знае преди колко столетия те са загинали. Тогава врабчето се мушна под каската на един от рицарите и си заспа.

На другата сутрин врабчето разгледа общината. Сега тя служеше за музей. Влизаха деца на групи. Тук можеше да се види град Лайпциг, какъвто е бил през средните векове. А важните заслужили граждани бяха представени с портрети покрай стените. Очите им блестяха като живи и те се гледаха един друг понякога с омраза, понякога приятелски, според отношенията им преди няколко века, когато са управлявали града. Белите им перуки сияеха като белите дантелени яки около вратовете, а имената им бяха написани с остри и неразбираеми готически букви. Врабчето знаеше само латинските букви, големият речник на студента беше написан така. Така то и не научи имената на важните граждани...

Вечерта врабчето се прибра тъжно в каската на своя рицар. И се чувстваше толкова самотно, толкова самотно в чуждата страна...

– Какво печално врабче! – прозвуча един дълбок и приглушен шепот.

– Печално врабче – това се отнася за мен. А кой си ти?

– Аз съм сърцето на рицаря, който отдавна е мъртъв. Той беше един благороден рицар, защитаваше сираците и бездомните. Ако ти се интересуваш, можеш да слезеш в библиотеката и да прочетеш неговата история.

– Не, сега нищо не ме интересува освен моя студент! Без него аз съм загубен в чуждия град!

– Ах, ти си скитник! Тогава ти трябва да знаеш скитническата песен. Едно прекрасно стихотворение, написано от Гьоте. Той като лайпцигски студент...

– Какво? – прекъсна го врабчето. – Студент? Аз трябва да го видя!

– Ето го, той стои на малкото площадче зад общината и надписът с името му е златен и свети даже нощем.

Врабчето се хвърли към прозореца. Уви, студентът от Лайпциг беше статуя на големия поет, който точно преди два века учил три години в Лайпциг.

– Не, той нищо не би могъл да ми каже за моя студент! Лека нощ, рицарско сърце!

И врабчето се опита да заспи.

– Аз няма да заспя! Твоята болка ме разтревожи! – шепнеше безсънно рицарското сърце и повтаряше „Скитническата нощна песен“:

Спят върхове планински,
загърнати в мъгла.
Ветрец не лъхва нийде
над морните поля.

Ни птички се обаждат,
нито листец трепти...
Потрай, самичък скоро
отдъхна щеш и ти...

На другата сутрин врабчето отлетя. То надникна в сладкарниците, особено в ония, в които продаваха вишнева торта, в книжарниците, вмъкна се дори в трамвая, но никъде не зърна своя съотечественик. Към обед с премръзнали крилца то се вмъкна в една сива сграда с големи колони...

А тази сграда беше бившият Имперски съд, в който някога великият българин Георги Димитров срази фашистите...

Врабчето дори и не знаеше, че е попаднало точно там, където трябва. То лежеше полумъртво върху мозайката. В този миг усети, че една топла ръка го вдигна от пода и някой заговори на български език.

„Дали не сънувам? – мислеше си врабчето. – Или пък вятърът се е съжалил над мене и ме е върнал в България?“

Не, врабчето не сънуваше. Един българин беше дошъл да посети музея и като видя бедното врабче, сложи го в джоба си и с това спаси живота му. Българинът влизаше в залите, разглеждаше изложбата, която показваше живота на Георги Димитров, и на врабчето му ставаше все по-топло. На края българинът влезе в залата, където е заседавал имперският съд. Врабчето подаде главица от джоба, който миришеше малко на чубрица, и видя на стената два страшни портрета: на старите германски императори Фридрих и Вилхелм. Те са стояли там, над главата на Георги Димитров, тия двама императори с наперени мустаци, с каски на главите и шипове над тях.

– Като петли! – каза си врабчето и се засмя.

А в това време пуснаха една грамофонна плоча. В залата прокълът гласът на Георги Димитров. Той говореше на немски език.

„Така ще се научи да говори и моят приятел“ – помисли си врабчето.

– Аз съм горд, че съм българин! – каза Георги Димитров, а веднага

след него запищя гласът на Гьоринг, министър-председател на фашистка Германия.

И сега врабчето слушаше как Георги Димитров се преборваше с тоя кресливец и как на края го изгони опозорен пред всички.

– Моят студент непременно ще дойде тук! – каза си врабчето. – Всеки българин, който е в Лайпциг, е длъжен да посети музея. Аз ще чакам тук, аз ще го дочакам.

И врабчето се измъкна тихичко от джоба и се скри зад стола на председателя на съда.

То прекара цялата зима в музея, сприятели се с пазача и идваше да си клъвне от неговата закуска. И все чакаше своя студент.

Когато снегът започна да се топи, врабчето излезе пред тържествената голяма врата и кацна на стълбището, за да вижда по-отблизо кой влиза. Цели върволици българи идваха да посетят музея, разказваха, че в България вече грее слънце, и говореха на български език, който се струваше на врабчето като пролетна песен.

Всички врабчета наоколо вече знаеха кого чака българското врабче. И щом чуеха български говор, те се скупчваха и предупреждаваха своя приятел, че трябва да е нашрек, да не пропусне студента. Една сутрин към музея се приближаваха трима младежи. Ах, единият от тях приличаше много на оня студент, когото чакаше врабчето: висок и строен, с нежен профил и с меки тъмни къдрици. Но той не говореше български език. Ясно, той не беше българин. Той говореше такъв един хубав немски език, който би одобрил и Гьоте, студентът в Лайпциг преди два века.

И все пак това беше той! Врабчето го позна, защото никои друг не можеше да носи такъв голям, с хиляди думи речник!

Врабчето мълча доста дълго, за да се наслади на хубавия немски език. Хвъркна и кацна на рамото на студента. Как се зарадва момчето, не можете да си представите!

– Мили приятелю, как прекара дългата зима? Колко мислех за тебе, колко се тревожих!

И врабчето му разказа всичко.

Тогава студентът, който много обичаше шегите, покани врабчето в кръчмата на Ауербах и поръча ядене за двама. В едната чиния ядеше той, на ръба на другата кацна врабчето и клъвеше радостно трошици и салата. И всички в кръчмата одобряваха това приятелство, защото пък гербът на Лайпциг е един великодушен, добър лъв, който разбира всички човешки нежности...

– А сега да си направим една снимка за спомен! – каза студентът.

Той настани врабчето пред Старата община и когато слънцето грейна, щракна с апарата. Врабчето почти не се вижда на снимката.

Само една мила точица стои там...

КРАЙ

© Лиана Даскалова

Сканиране, разпознаване и редакция: moosehead, 2008

Издание:

Приказки от български писатели
Издателство „Български писател“, 1981 г.
с/о Jusautor Sofia

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/9189>]